

RIO En landsdekkende brukerorganisasjon på rusfeltet
MARBORG En brukerorganisasjon på rusfeltet

Tromsø, 21.02 2022

Universitetssykehuset Nord-Norge HF
9038 Tromsø

Deres ref 2022/863-1

Høringsvar valg av virksomhetsalternativ - Nye arealer for psykisk helsevern -og TSB i Tromsø

RIO og MARBORG viser til uttalelser fra overordnet medvirkningsgruppe, klinikkledelsen for Psykisk helse -og rusklinikken, brukerutvalget Universitetssykehuset Nord-Norge, og erfaringskonsulenter fra UNN, som alle støtter virksomhets alternativ 2 Åsgård. Et alternativ også RIO og MARBORG støtter.

Avstemming i overordnet medvirkningsgruppe viser at 17 er for Åsgård og 5 er for Breivika, noe som sier noe om hvor fagmiljøet, tillitsvalgte, samt bruker- og pårørende representantene står. Dette bør vektlegges høyt.

Skjerming av pasienter og deres pårørende

Åsgård kan by på et godt og skjermet uteområde for pasienter og pårørende (også barn). Dette gjør mye positivt med pasientens psykiske helse- og rusmestring, i tillegg til at besøk fra familie og venner blir mye triveligere. Tomten gir også bedre muligheter for lek og turer i skjermede omgivelser.

I Breivika har man vesentlige dårligere alternativer for å skjerme pasientene. Mange pasienter vil derfor ha en opplevelse av å være til «utstilling» når de går tur eller beveger seg på klinikkens uteområde, noe som kan påvirke deres behandling i en negativ retning samtidig som det kan oppleves krenkende og stigmatiserende.

Mindre innsyn til pasientenes rom og uteområder taler sterkt for Åsgård. I Breivika er man omgitt av andre bygg, hvor de som oppholder seg inne i de byggene vil ha direkte innsyn til klinikkens uteområder og pasientrom. Som nevnt i avsnittet ovenfor vil dette gi pasientene en følelse av å sitte på utstilling og det vil også gi dem dårligere forutsetning for et vellykket behandlingsopphold. Skal man løse problemet med innsynet i Breivika, vil man måtte bygge på en slik måte at lysforholdene i klinikken vil bli vesentlig dårligere. Her snakker vi om lysforhold som i utgangspunktet allerede er for dårlige.

Beliggenhet

Tomter som er planlagt til bruk som uteområde i TSB-klinikk er per dags dato ikke kjøpt. Det foreligger vel heller ikke avtale om kjøp av disse tomtene. Det er derfor misvisende at man henviser til disse som kompenserende tiltak.

Brukerorganisasjonene ønsker også å påpeke at nærheten til apotek og alkoholserving inne på sykehusområdet vil være, og da særlig for pasienter tidlig i et behandlingsforløp, en stor utfordring.

Trafikk og parkering

Organisasjonene ønsker også å stille spørsmålstegn ved på om det er troverdige planer på hvordan de trafikale utfordringene som vil følge med en etablering i Breivika skal løses. I planene vil 650 årsverk være tilknyttet nybygget. Det betyr at mellom 850 og 900 ansatte skal ta buss inn til, eller kjøre bil og parkere på et område som allerede i dag er hardt belastet trafikkmessig.

Trivsel og drop-out

Andelen drop-out i TSB er i dag på 50 %, og vi mener det er viktig å stille spørsmålstegn ved om den fysiske plasseringen av morgendagens psykisk helse- og rusbehandling vil kunne ha noen påvirkning på akkurat dette. Det som er sikkert er at gode uteområder og tilgang til turområder, slik Åsgård kan tilby, sannsynligvis vil ha den mest positive effekten på dette tallet.

Det er viktig å ta behovet for tilgang til lys og luft i behandlingsforløpets ulike stadier på alvor, og at man ser på uteområdene som et verktøy i behandlingsprosessene. Uteområdets kvaliteter vil utgjøre en signifikant forskjell i behandlingens vellykkethet, og beliggenhet vil være en forsterkende faktor. Alt dette taler for alternativet Åsgård.

Kultur

I bruker spør bruker-rapporten er det framhevet at pasienter innen psykisk helse- og rusklinikken «må bli møtt med kultursensitivitet». Her løftes det fram at i samisk kultur «fører man samtaler mens man gjør noe». Her fremstår Åsgård som den beste løsningen, sett fra dette viktige perspektivet også.

RIO MARBORG vil i tillegg poengtere at muligheter til aktivitet, turområde og den gode samtalen er noe som vil være positivt uansett kulturell bakgrunn.

Det vil være en stor feiltakelse å tro at samhandlingen mellom somatikken og psykisk helse- og rusbehandling løser seg selv ved samlokalisere klinikkene i Breivika. Samhandling mellom klinikkene fordrer et litt større arbeid fra den enkelte, noe som kan løses like godt med gode arenaer for kommunikasjon og samarbeid.

RIO og MARBORG er fornøyd med at klinikkleidelsen besluttet å samle seg bak det virksomhetsalternativet som medvirkingsgruppene, den klare majoriteten av fagmiljøet og en samlet brukerside ønsker, som er Åsgård.

Innspill fra pasienter innen sikkerhetspsykiatri: «Når vi har oppsøkt pasientene innlagt i sikkerhetspsykiatri og spurt hva som er viktigst, samt beskrevet nåværende virksomhetsalternativer, har vi fått unisone tilbakemeldinger: Diskresjon, aktivitet, gode uteområder og anti-stigma. Av disse hensynene fremkommer en klar tilbakemelding om at Åsgård er foretrukket beliggenhet for fremtidig bygg, og at et bygg på S1, der en blir liggende 1000 meter fra øvrige bygg for klinikken, vil forsterke stigma. Aktivitetssenteret, som av innsparringshensyn ble lagt ned, er svært savnet av denne pasientgruppen.»

Innspill fra BU UNN: «BU UNN stiller seg bak rapport fra overordnet medvirkingsgruppe sitt råd om å legge PHV / TBS samt sikkerhetspsykiatri til Åsgård. Vi ser at områdetets kvaliteter best legger til rette

for pasientenes / brukernes behov i de ulike stadier i behandlingen. Her ser vi at området understøtter behandlingen og ikke legger begrensninger som, etter vår mening, vil kunne forlenge et pasientforløp. Her er det mulighetsrom for framtidens helsevern med gode pasientforløp med rom for Recovery og reduksjon av tvang»

Sitat: «Det finnes vel neppe mer stigmatiserende opplevelse enn å skulle gå ut med følge (følge med personale) på universitetets område. (Stigma.) Eller at mangelen på tilrettelagte uteområder medfører å gå i oppløsning utenfor Pingvin hotellet, til allmennskue»

«Mangel på tilrettelagte uteområder vil være med å tvinge pasienter i en svært sårbar situasjon til å bli ufrivillig eksponert, som igjen vil føre til økt stigma rundt pasientgruppen».

RIO og MARBORG ser frem til at endelig avgjørelse tas i styrene ved UNN og Helse Nord, og håpet fra brukersiden er at valget blir Åsgård.

For RIO

Asbjørn Larsen
Nestleder RIO

For MARBORG

Esben Haldorsen
Brukerrepresentant MARBORG